

Autismi- ja Aspergerliitto ry

Toimintasuunnitelma 2018

MISSIO *Autismi- ja Aspergerliitto edistää ja valvoo autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä etujen ja yhdenvertaisuuden toteutumista yhteiskunnassa.*

VISIO *Autismi- ja Aspergerliitto ry edistää toiminnallaan autismikirjon monimuotoisuuden arvostusta ja yksilön ainutlaatuisuuden kunnioitusta.*

ARVOT: *Yhdenvertaisuus, Yhteisöllisyys, Asiantuntijuus*

Liiton jäseniä ovat eri puolilla Suomea toimivat yhdistykset, joita on 25/26 ja niissä on noin 3750 jäsentä. Sosiaali- ja terveysministeriö tukee liiton toimintaa Veikkausvoittovaroista.

Toimintaympäristö

Suomi ratifioi YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen 12.6.2017. Sopimuksen keskeiset periaatteet ovat yksilön itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus, vammaisten henkilöiden osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan sekä esteettömyys ja saavutettavuus. Vammaisoikeuksien sopimus on YK:n kuudes ihmisoikeussopimus. Ihmisoikeuksien kohteena sopimuksessa on henkilö, jolla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, jonka vuorovaikutus erilaisten esteiden kanssa voi vaikuttaa heikentävästi hänen täysimääräiseen ja tehokkaaseen osallistumiseensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Autismi- ja Aspergerliitto ry toimii aktiivisesti autismin kirjon henkilöiden ja heidän omaistensa etuja, tasa-arvoa ja hyvinvoinnin edellytyksiä ajavana kansalaisjärjestönä. Tähän antaa YK:n sopimus hyvän selkänöjan, mutta sopimuksen tavoitteiden jalkautuminen käytäntöön vaatii aktiivista yhteistyötä eri vammaisalan järjestöjen sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

On todennäköistä, että tulevalla toimintakaudella Autismi- ja Aspergerliiton edunvalvonta- ja vaikuttamistyö jatkuu edelleen vilkkaana. Toimintaympäristöön vaikuttavat edelleen sote- ja maakuntauudistus, joiden toimeenpano alkaa vuoden 2018 aikana. Maakunnat tulevat olemaan merkittävässä roolissa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä ja meidän on vaikutettava eri tavoin vaikutettava siihen, että autismikirjon kohderyhmä ei jää unohtuiksiin sote-uudistuksen toimeenpanossa. Vaikuttamisen kenttä on laaja ja vaativa ja edellyttää onnistuakseen paitsi omaa valppautta ja aktiivisuutta myös vammaisalan järjestöjen kanssa tehtävää vahvaa yhteistyötä. Lainsäädännön puolella tärkeimpänä vaikuttamisen kohteena on itsemääräämisoikeuslaki, jonka valmistelu jatkuu vuonna 2018. Autismi- ja Aspergerliitto huolehtii omalta osaltaan resurssiensa puitteissa edunvalvonnan ja viestinnän keinoin siitä, että autismikirjon henkilöiden erityistarpeet otetaan huomioon yhteiskunnassa tapahtuvissa muutoksissa ja lainsäädäntöä uudistettaessa.

Rahapelimonopoliuudistuksen jälkeen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja liittojen yhteistyökumppanina toimii RAY:n seuraajana sosiaali- ja terveysministeriön alainen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. Sen lakisääteisenä tehtävänä on valvoa avustusten käyttöä ja arvioida avustetun toiminnan tuloksia ja vaikutuksia. Toiminnan vaikuttavuusarviointi ulotetaan vuodesta 2017 alkaen koskemaan myös yleisavustuksella rahoitettavaa toimintaa. Tämä tarkoittaa sitä, että avustuksen saajien on entistä paremmin pystyttävä suunnittelemaan, arvioimaan ja kehittämään omaa toimintaansa. Autismi- ja Aspergerliitto kehittää edelleen toiminnan arvioinnin ja raportoinnin tapoja toiminnan tulosten ja vaikutusten raportoinnin tueksi.

Kantava teema vuonna 2018: Osallisuus elämänkaaren eri vaiheissa

Osallisuuden teema nostetaan liiton toiminnan kantavaksi teemaksi vuonna 2018. Osallisuuden esteitä pohdittaessa ja niihin ratkaisuja etsittäessä keskeistä on selvittää millaista tietoa ja tukea autismikirjon lasten perheet ja aikuiset autismikirjon henkilöt tarvitsevat ja saavat diagnoosin saamisen jälkeen sekä millaisesta yksilölliset tarpeet huomioon ottavaa ja osallisuutta vahvistavaa tukea ja palveluita autismikirjon henkilöt elämänkaaren eri vaiheissa tarvitsevat.

Palveluihin ohjaamisessa riittävä ja oikea-aikainen tuki ovat avainasemassa autismin kirjon henkilöiden koulu- ja työelämäpudokkuuden sekä syrjäytymisen ehkäisyssä. Vuoden 2018 aikana liitto

- kiinnittää erityistä huomiota autismikirjon henkilöiden itsenäistymisen siirtymävaiheeseen, koska onnistunut itsenäistymisvaihe mahdollistaa onnistumisen kokemukset myös muilla elämänalueilla (opiskelu, työelämään siirtyminen, parisuhde);
- vahvistaa vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota, vapaaehtoisten koulutusta sekä yhdistyksille vapaaehtoistoiminnan organisointiin tarjottavaa tukea
- tehostaa edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä (taustalla mm. sote- ja maakuntauudistukset)

Diagnoosimuutos astunee voimaan vuonna 2018. Sen johdosta autismin kirjon diagnosoinnissa käytössä olevasta WHO:n ICD-tautiluokituksesta käyttöön tulee uusi versio ICD-11. Uudistetun tautiluokituksen myötä autismikirjon häiriö –diagnoosi korvaa muut, ICD-10 mukaisesti käytössä olevat autismin kirjon erillisdiagnoosit, kuten Aspergerin oireyhtymä –diagnoosin. Diagnoosimuutokseen liittyen liitto

- tuottaa ja pitää yllä materiaalia siitä mitä diagnoosimuutos tarkoittaa (myös siitä miten diagnoosin voi saada, jos sitä ei vielä ole);
- tarjoaa asiantuntemustaan palvelujärjestelmässä työskentelevien ammattilaisten käyttöön vahvistaakseen tietoa autismikirjon diagnoosista (diagnoosimuutoksesta) ja diagnoosin monimuotoisuudesta, jotta ammattilaiset pystyvät paremmin ohjaamaan asiakkaansa oikeiden palveluiden piiriin.

Tavoite	Toiminta
Osallisuus Mahdollisuus täysimääräiseen osallisuuteen yhteiskunnassa sen tasavertaisena jäsenenä.	<i>Liitto edistää autismikirjon henkilöiden osallisuuden edistymistä mm.:</i> <ul style="list-style-type: none">- kiinnittämällä eri tavoin huomiota autismin kirjon henkilöiden osallisuuden esteisiin- tuottamalla tietoa ja ratkaisuja osallisuuden mahdollistamiseen autismikirjon henkilöiden elämänkaaren eri vaiheissa- välittämällä tietoa päätöksenteossa mukana olemisen ja kommunikoinnin (tulkkipalvelut, puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien merkitys jne.) merkityksestä osallisuuden toteutumiselle- tukemalla ja edistämällä selkokielen materiaalin käyttöä

Edunvalvonta ja vaikuttamistoiminta

Liiton edunvalvonnassa ja vaikuttamistoiminnassa päätavoitteena on saavuttaa autismin kirjon henkilöille YK:n vammaisoikeuksien sopimuksen mukaisesti tasavertaiset ihmisoikeudet.

Liitto tekee edunvalvontaa resurssiensa puitteissa sekä itsenäisenä toimijana että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Liitto on mukana monissa eri sosiaali- ja terveysalan keskeisissä yhteistyöverkostoissa. Vuonna 2018 liitto on jäsenenä Vammaisfoorumissa, Neurologisten vammaisjärjestöjen (NV-järjestöt) yhteistyöverkostossa, Suomen omaishoitajaverkostossa ja SOSTE ry:ssä. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteiseen edunvalvontaan liitto osallistuu sekä epävirallisten vaikuttajaverkostojen että em. virallisten yhteistyöelinten kautta. Liiton edustajia valittiin vuoden aikana seuraaviin toimielimiin: Jan-Mikael Fredriksson Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE (varajäsen), Liiton puheenjohtaja Päivi Norvapalo Kehitysvammaliiton valtuuskunta (jäsen), Ilkka Nygrén Kuluttajaparlamentti (jäsen) ja toiminnanjohtaja Tarja Parviainen Vammaisfoorumin hallitus (jäsen). Toiminnanjohtaja kutsuttiin lisäksi ARA:n Erityistä tukea tarvitsevien nuorten asumisratkaisut -kehittämishankkeen ohjausryhmään. Edunvalvontaan Euroopan Unionissa liitto vaikuttaa Autism-Europe -järjestön kautta. Liiton jäsenyhdistykset tekevät edunvalvontaa omilla toiminta-alueillaan.

Päätavoite edunvalvonnassa: <i>Tasavertaiset ihmisoikeudet</i>		
Osatavoitteet	Keinot	Vaikutus
<ul style="list-style-type: none"> YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen jalkautus 	Varmistetaan viestinnän keinoin sekä osallistamalla aktiivisesti vammaisjärjestöjen yhteistyöverkostoihin sopimuksen käytäntöön saamiseksi.	YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimuksen sisältämät periaatteet saadaan myös autismikirjon henkilöiden osalta juurtumaan suomalaiseen palvelujärjestelmään.
<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan linjauksiin maakuntien järjestämistä vastuulle tulevissa sote-palveluissa Vapaaehtoistoiminnan tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden ennaltaehkäisyssä tunnustetaan 	<ul style="list-style-type: none"> -Aktiivinen yhteistyö eri vammaisjärjestöjen kesken -Mietitään vaikuttamisen rakenteet liiton organisaatiossa (työnjako paikallisyhdistysten ja liiton välillä selkeäksi) -Koulutetaan yhdistystoimijoita -Kannustetaan yhdistysten jäseniä hakemaan (maa)kuntien vammaisneuvostoihin -Tuodaan materiaalien ja viestinnän keinoin kohderyhmää ja sen tarpeita sekä yhdistystoiminnan merkitystä esiin uusien maakuntavaltuustojen valinnassa ja valtuustojen työskentelyssä -Kehitetään vapaaehtoistoimintaa: vertaisosaajien sekä kokemusasiantuntijoiden koulutus (ml koulutettujen tuki ja ohjaus sekä toiminnan koordinointi) ja välittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> -Tieto autismikirjon henkilöiden erityistarpeista välittyy oikeille tahoille -Autismikirjon henkilöiden tarpeet tulevat otetuksi huomioon lainsäädäntö- ja maakuntaudistuksessa. -Yhdistysten toimintaedellytykset kohderyhmän hyvinvoinnin edistämässä pysyvät ennallaan (joko kunnan tai maakunnan kautta saatava järjestöavustus jne.) -Liitolla on koulutettuja vapaaehtoisia, joiden toiminta lisää kohderyhmän henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia ja terveyttä.
<ul style="list-style-type: none"> Itsemääräämisoikeuslain ja muissa lainsäädäntöä koskeissa uudistuksissa otetaan huomioon autismikirjon henkilöiden ja heidän 	Vaikutetaan aktiivisesti lakiesityksen valmisteluun osallistamalla työryhmiin ja kuulemistilaisuuksiin, antamalla lausuntoja, tekemällä kannanottoja jne., jotta	Lainsäädäntö ottaa huomioon autismikirjon henkilöiden erityispiirteet ja -tarpeet.

perheidensä erityistarpeet	kohderyhmä tulee riittävästi otetuksi huomioon lainsäädäntöä uudistettaessa.	
<ul style="list-style-type: none"> Tarjolla on yksilöllistä ja riittävää tukea osallisuuden mahdollistamiseksi autismikirjon henkilöiden elämänkaaren eri vaiheissa 	<p>Projektit kehittävät uusia toimintamalleja, tuottavat tietoa ja materiaalia mm. palvelujen ja toiminnan ja sen laadun parantamiseksi.</p> <p>Liitto valvoo palveluiden saatavuutta jäsenyhdistystensä kautta paikallisesti ja liittona valtakunnallisesti.</p>	<p>Autismikirjon henkilöiden yksilölliset tarpeet osataan ottaa huomioon palveluita ja tukitoimia määriteltäessä tasavertaisesti asuinpaikasta riippumatta.</p> <p>Autismikirjon henkilöiden osallisuus omaa itseään koskeissa asioissa vahvistuu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Diagnoosimuutoksen tunnetuksi tekeminen Tietopohjan ja vammaistutkimuksen aseman parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Uusitut materiaalit, oppaat ja muu materiaali - näihin liittyvä viestintä (messut, tapahtumat, tilaisuudet, jne.) - koulutukset ja konsultaatio - Liitto tekee yhteistyötä eri tutkimustahojen kanssa ja levittää tutkimusten tuloksia (Autismin talvipäivät, koulutukset, Autismi-lehti, Puoltaja verkkolehti, STEA-rahoitteiset projektit, sosiaalinen media jne.). - Liitto tekee omia selvityksiä kulloinkin ajankohtaisiin teemoihin liittyen: vuonna 2018 tehdään selvitys autismikirjon henkilöiden palvelutarpeista. - Liitto kokoaa yhteen ammattilaisia ja asiantuntijoita (mm. Aunet-verkosto). 	<p>Tietoa uuden diagnoosikriteeristön mukaisesta autismikirjon häiriöstä saadaan vietyä kohderyhmän henkilöille sekä heidän läheisilleen sekä heidän parissaan työskenteleville ammattilaisille. Tietoa on saatavilla myös muille asiasta kiinnostuneille.</p> <p>Tietopohja autismista vahvistuu, asiantuntijuus syvenee ja yhteistyö asiantuntijoiden kesken paranee. Tutkimuksista ja selvityksistä saatu tieto vahvistaa liiton asiantuntemusta kohderyhmästä.</p>

Jäsenyhdistysten tukeminen

Liiton tavoitteena on vahva jäsenkenttä. Liitto lähtee vuonna 2018 tavoittelemaan yhdistysten jäsenmäärän ja myös yhdistysten määrän kasvua. Tavoitteet asetetaan yhteistyössä jäsenyhdistysten kanssa (mm. kyselyn tai muun selvityksen avulla). Jäsenyhdistysten jäsenmäärän kasvattamisen kannustimeksi Järjestetään jäsenyhdistyskampanja, jonka tarkoituksena on kasvattaa jäsenmäärää (bonukset, palkinnot tms kannustimena). Jäsenmäärän kasvu edellyttää sitä, että yhdistysten toiminta on hyvää ja laadukasta ja että yhdistyksillä on jäsenilleen tarjolla mielekästä toimintaa (kuten vertaistukiryhmiä).

Jäsenyhdistyksillä on tärkeä rooli autismin kirjon henkilöiden ja heidän läheistensä aktivoimisessa muun muassa vertaistuki- ja muun toiminnan avulla. Jäsenyhdistysten tehtävänä on lisäksi autismin kirjon henkilöiden ja heidän omaistensa etujen ja palveluiden saatavuuden edistäminen ja valvominen paikallisesti. Jäsenyhdistyksiä kannustetaan toimimaan aktiivisesti yhteistyössä alueellaan vaikuttavien vammaisalan ja muiden järjestöjen kanssa. Jäsenyhdistystapaaminen järjestetään kerran vuodessa liittokokouksen yhteydessä. Puheenjohtaja- ja sihteeripäivät järjestetään kerran vuodessa.

Liitto tarjoaa jäsenyhdistysten toimintaa tukevaa neuvontaa ja opastusta ja tarvittaessa myös koulutusta. Liiton järjestösuunnittelijoiden tehtävänä on pitää aktiivisesti ja suunnitelmallisesti yhteyttä

jäsenyhdistyksiin, opastaa edunvalvonnassa ja tarjota käytännön apua esimerkiksi toiminnan sisältöjen suunnittelussa mm. jakamalla muissa jäsenyhdistyksissä hyväksi havaittuja käytäntöjä.

Liiton ja jäsenyhdistysten yhteistyötä tehdään käytännössä mm. tarjoamalla yhdistyksille projektikumppanuuksia liiton kautta toteutettavissa projekteissa. Liitto jakaa kokonaisuudessaan yhdistysten toimintaan käytettävissä olevan Veikkausvoittovaroista STM:n kautta jaettavan jäsenyhdistysavustuksen. Jäsenyhdistysten jäsenet saavat jäsenetuna Autismi-lehden. Autismi-lehteen on jäsenyhdistyksille varattu tilaa omia tapahtumailmoituksia varten.

Aikuisten autismikirjon henkilöiden omavoimaisuutta (self advocacy) liitto edistää tukemalla empowerment-toimintaa sekä Puoltaja –verkkolehteä (www.puoltaja.fi).

Liiton 26 jäsenyhdistyksestä yhdeksän ovat ns. kolmikantayhdistyksiä, jotka ovat jäseniä myös kahdessa muussa liitoissa (Aivoliitto ja ADHD-liitto) ja kaksi kaksikantayhdistys ADHD-liiton kanssa. Vertaisryhmien vetäjille järjestetään kerran vuodessa koulutuksellinen ja työnohjauksellinen viikonlopputapaaminen kolmikantayhteistyönä (Autismi- ja Aspergerliitto, ADHD-liitto ja Aivoliitto). Pelkästään Autismi- ja Aspergerliiton jäsenyhdistyksissä vapaaehtoisina toimivien vertaisryhmien vetäjille järjestetään vuoden aikana 1-2 koulutuksellista tapaamista.

Autismitiedon jakaminen, neuvonta ja viestintä

Liiton tavoitteena on autismiosaamisen ja -tiedon kasvattaminen yksilöiden ja yhteiskunnan tasolla. Liitto kerää ja välittää tietoa autismin kirjosta ja kehittää mm. projektien avulla autismiosaamista. Tietoa jaetaan esim. koulutuksissa, messuilla, palveluneuvonnan kautta, Autismi-lehdessä, liiton viestinnässä (tiedotteet, sosiaalinen media, YouTube -kanava jne.), esitteissä ja julkaisuissa sekä kirjaston lainaustoiminnassa. Tietoa jaetaan kaikissa kontakteissa ja tapaamisissa.

Palveluneuvonta

- Palveluneuvontatiimi vastaa neuvonnasta.
- Palveluneuvonnan puhelinpäivystys 4 kertaa viikossa.
- Vertaistoimintaan ohjaavaa vertaisneuvontaa kehitetään.

Tukinet.fi

- Tukinet-chattejä järjestetään noin kaksi kertaa kuukaudessa. Toimintaa arvioidaan ja arvion tulosten perusteella päätetään vuosittain Tukinet-chattien jatkamisesta.

Viestintä

Liiton viestintää toteutetaan vuosittain tehtävän viestintäsuunnitelman pohjalta suunnitelmallisesti ja ammattimaisesti. Viestinnässä jatketaan sähköisen viestinnän tehostettua käyttöä.

- Nopeaan reagointiin liitto käyttää tiedotteiden mediajakelupalvelua.
- Liiton kotisivut, Facebook-sivu ja Twitter-tili aktiivisessa käytössä.
- Liiton Youtube-tilin kautta välitetään autismitietoa mm. projekteissa tuotettujen henkilötarinoiden ja liiton koulutuksista välitettävien videoiden välityksellä
- Tapahtumista ja tilaisuuksista lähetetään joko suoraa videota tai videopätkiä mahdollisuuksien mukaan.
- Tietoa jaetaan projektien tilaisuuksissa
- Autismi-lehti ilmestyy neljä kertaa vuoden aikana. Selvitetään mahdollisuus siirtää osa lehden sisällöstä verkkoon.
- Liiton kirjastopalvelun ajanmukaistamista jatketaan.
- Liiton muita julkaisuja päivitetään tarpeen mukaan.

Viestintätapahtumat:

- Autismi talvipäivät Oulussa 10.–11.2.2018
- Aivoviikko vko 11 (eri tapahtumia NV-järjestöyhteistyössä)
- Maailman autismitietoisuuspäivä (WAAD) 2.4.2018
- Jäsenyhdistyspäivä ja liittokokous keväällä 2018
- Autistic Pride Day (APD) kesäkuussa
- Euroopan autismiviikko

- Empowerment-päivät syksyllä
- Avoimet ovet -tapahtuma kerran vuodessa

Medianäkyvyyttä keskitetään näihin tapahtumiin.

Messut ja muut tapahtumaosallistumiset

Autismi- ja Aspergerliitto osallistuu vuonna 2018 messuille. Mahdollisia messutapahtumia:

- Educa-messut Helsingissä
- Varhaiskasvatus-messut
- Mielen terveys-messut

Koulutus

Liitto jakaa perustietoa autismin kirjosta koulutusyhteistyönä ja järjestää pienimuotoisia koulutuksia jäsenistölle ja sidosryhmille. Liitto julkaisee autisml alan koulutuskalenteria verkkosivuilla.

Liiton tärkein koulutustapahtuma on helmikuussa 2018 järjestettävä Autismi talvipäivät Oulussa. Vuoden aikana järjestetään neljästä kuuteen diagnoosimuutokseen liittyvää koulutus- ja keskustelutilaisuutta alueellisesti porrastaen: pääkaupunkiseutu ja muu Suomi. Tavoitteena on levittää tietoa diagnoosimuutoksesta ja sen vaikutuksista erityisesti kohderyhmän henkilöille, heidän läheisilleen/omaisilleen sekä heidän parissaan työskenteleville sosiaali-, terveydenhuollon sekä koulutoimien ammattilaisille.

Järjestösuunnittelijoiden toteuttamaa Autismi kirjo tutuksi -koulutussarjaa jatketaan vuonna 2018 eri paikkakunnalla. WAAD:in yhteydessä ja tarvittaessa myös muulloin järjestetään myös yksipäiväisiä, eri paikkakunnille levittäytyviä koulutus-/infotilaisuuksia.

Tuetaan aikuisten autismin kirjon henkilöiden omavoimaisten Empowerment-päivien järjestämistä syksyllä 2018.

Projektit järjestävät omiin sisältöihinsä ja tulosten levittämiseen liittyviä koulutuksia, keskusteluitoja sekä muita tilaisuuksia eri puolilla Suomea.

Liitto tukee tarvittaessa jäsenyhdistysten järjestämiä koulutustapahtumia mm. tarjoamalla työntekijöitä alustajiksi ja kouluttajiksi sekä liiton tiloja maksutta koulutuskäyttöön.

Toimintaedellytykset

Vahvalla toiminnalla turvaamme toimintaedellytykset autismin kirjon henkilöiden ja heidän omaistensa etujen ajamiselle sekä autismin kirjon liittyvälle viestinnälle. Liittohallitus ohjaa liiton toimintaa ja asettaa sille tavoitteet. Hyvin hoidettu talous, osaava ja asiantunteva henkilökunta, toiminnan jatkuva kehittäminen ja aktiivinen yhteistyö ovat liiton toiminnan ja sen kehittämisen perusta.

Talous

Liiton talous perustuu pääosin Veikkausvoittovaroista STM:n kautta saatavalle yleisavustukselle. Muita rahoituskanavia ovat projekti- ja kohdeavustukset sekä omarahoitus (jäsenmaksu-, myynti- ja koulutustulot). Eri hankkeisiin pyritään rahoitusta hankkimaan myös mahdollisten muiden tahojen (säätiöt, OKM, THL, Kela, Euroopan sosiaalirahasto jne.) kautta.

Liitto järjestää keräyksiä ja ottaa vastaan lahjoituksia. Liitto pyrkii lisäämään omarahoitusta esimerkiksi käyttäen haastekeräyksiä, internet-pohjaisia lahjoituskanavia ja tuotemyynnillä. Omavarainhankinta on liitolle haaste, johon pyritään löytämään koko ajan uusia, innovatiivisia keinoja.

Osaava henkilökunta

Liiton tavoitteena on olla luotettava, asiantuntemusta ja osaamista arvostava sekä kehittymistä edistävä työnantaja. Liiton henkilökunnan asiantuntemusta pidetään yllä ja kehitetään koulutuksin sekä tuottamalla ja keräämällä ajantasaista tietoa autisml kirjosta eri tavoin. Rekrytoinneissa pyritään täydentämään liiton asiantuntijuutta ja kokonaisosaamista. Liitto kannustaa työntekijöitä opiskeluun, joka lisää heidän työssään tarvitsemää asiantuntemusta.

Yhteistyö eri tahojen kanssa

Järjestöyhteistyö

Liiton jäsenten tehokas ja vaikuttava toiminta sekä edunvalvonta edellyttävät yhteistyötä eri sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa. Yhteiset lausunnot ja julkilausumat tulevat varmemmin otetuksi huomioon ja kuulluksi.

Tärkeimmistä järjestökumppaneista mainittakoon:

- SOSTE ja sen laaja järjestökenttä
- Valtakunnallinen vammaisten oikeuksien neuvosto
- Vammaisfoorumi
- Neurologisten vammaisjärjestöjen NV-yhteistyö
- ADHD-liiton ja Aivoliiton kanssa tehtävä kolmikantayhteistyö
- Kehitysvammaliitto
- Kehitysvammaisten tukiliitto
- Kuluttajaparlamentti
- Suomen omaishoitajaverkosto
- Projektien yhteistyökumppanit

Liitto jatkaa yhteistyötä Kokemuskouluttaja-verkoston kanssa ja pyrkii saamaan lisää koulutuspaikkoja uusille koulutettaville. Liiton oma kokemuskouluttajakoulutus järjestetään vähintään kerran vuodessa.

Sidosryhmäyhteistyö

Liitto on edustajansa kautta vuosittain mukana eri sidosryhmissä kuten Ensitedon verkosto sekä ARA:n Erityisen tuen tarpeissa olevien nuorten asumisen kehittämissäryhmä. Liitto on myös mukana ASDEU - Autism Spectrum Disorders in the European Union –hankkeen kahdessa alatyöryhmässä (WP2 ja WP 3 –ryhmät). Hankkeesta lisätietoa osoitteessa: www.asdeu.eu.

Kansainvälinen yhteistyö

Autismi- ja Aspergerliitto osallistuu pohjoismaisten autismijärjestöjen yhteistyöhön, jossa ovat mukana myös Viro ja Latvia. Liitto on jäsen Autism Europe –järjestössä ja osallistuu järjestön vuosittaisiin kokouksiin sekä joka kolmas vuosi järjestettävään kansainväliseen kongressiin.

Päätavoite autismitiedon jakamisessa ja viestinnässä: Autismitiedon lisääntyminen yksilötasolla ja yhteiskunnassa		
Osatavoite	Keinot	Vaikutus
Yksilö saa tarvitsemansa tiedon palveluista	Palveluneuvonta, Autismi-lehti tukinet-palvelu	Osuvien palveluiden löytyminen
Autismi tutuksi	Viestintä	Tiedon ja ymmärryksen lisääminen ja asennemuutos
Autismin erityiskysymykset tutuiksi	Koulutus ja muu tiedon välitys	Tiedon ja osaamisen lisääntyminen
Työtavat ja palvelut tutuiksi	Mm. projektit keräävät tietoa ja kehittävät työtapoja ja palveluita	Erytisoaminen lisääntyy, palvelut kehittyvät
Vahva asiantuntijuus liitossa		

	Osaava ja asiantunteva henkilökunta ja toimiva hallitus	Autismin kirjon henkilöiden etuja valvotaan aktiivisesti
Riittävät taloudelliset resurssit	Varainhankinta, hyvä taloudenpito	Liitto toimii taloudellisesti vakaalla pohjalla ja on luotettava toimija
Monialainen yhteistyö	Alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö yli sektorirajojen	Yksilö huomioidaan kokonaisuutena Toimivat palvelut

Tavotteiden seuranta

Liittokokouksen valitseman liittohallituksen tehtävänä on ohjata, seurata ja arvioida liiton toimintaa.

Vuosittain asetettavien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan palautteen avulla. Palautetta kerätään kaikista liiton järjestämistä tilaisuuksista (talvipäivät, koulutukset, jäsenyhdistyspäivät ja muut tilaisuudet). Palveluneuvontaa seurataan määrällisten ja sisällöllisten mittareiden mukaisesti vuositasolla. Palveluneuvontatiimi käsittelee palautteet ja sopii palveluneuvonnan kehittämistoimenpiteistä. Palautteen keräämistä palveluneuvonnasta kehitetään edelleen.

Sidosryhmä- ja jäsenpalautetta saadaan sähköisesti kotisivujen, Facebookin ja sähköpostin kautta. Kotisivujen, facebookin, Youtube-kanavan ja muiden palveluiden seurantajärjestelmien avulla tarkastellaan muun muassa viestinnän vaikuttavuutta; kävijämääriä ja käyntiajankohtia. Liiton nettisivuilla on sähköinen palautelinkki, jota kautta kuka tahansa sivuilla kävijä voi antaa liitolle palautetta. Palautteista saatua tietoa hyödynnetään liiton toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.

Toimintasuunnitelmassa asetettuja tavoitteita seurataan hallituksen toimesta puolivuositain. Vuosikertomuksessa seurataan vuositasolla toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteutumista. Vuonna 2017 käyttöön otettua liiton toiminnan itsearviointia jatketaan myös vuonna 2018.

Toiminnan toteuttamisessa edellytyksenä on että myös henkilökunnan jaksamisesta ja työhyvinvoinnista huolehditaan. Liittohallitus seuraa työntekijöiden työhyvinvointia muun muassa joka toinen vuosi tehtävän työhyvinvointikartoituksen avulla.

Puitesuunnitelma 2019–2021

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat Suomen yhteiskuntakehitykseen ja näkyvät myös autismin kirjon henkilöiden arkielämässä monin tavoin. Autismi- ja Aspergerliitto seuraa aktiivisesti toimintaympäristöään ollakseen valmiina vastaamaan muutoksiin. Liitto jatkaa työtä autismin kirjon henkilöiden hyvän elämän, osallisuuden ja esteettömämmän arjen edistämiseksi lisäämällä autismin kirjon liittyvää tietoa ja osaamista yhteiskunnan eri tasoilla. Liitto toimii myös kohderyhmän henkilöiden edunvalvojana vaikuttamalla lainsäädäntöön sekä kiinnittämällä huomiota kohderyhmän erityistarpeisiin yhteiskunnassa muun muassa osallistumalla autismin kirjosta käytävään keskusteluun.

Liitto osallistuu aktiivisesti kansainvälisten autismijärjestöjen toimintaan ja seuraa vammaisasioiden kehityslinjoja Euroopan Unionissa.

TAVOITTEITA 2019 - 2021	TOIMINTAA 2019 - 2021
Jäsenyhdistystoiminnan lujittaminen ja liiton toiminnan vahvistaminen	<i>Jäsenyhdistysten toimintaa tuetaan ja kehitetään. Pyritään kannustamaan yhdistysten</i>

<p>Jäsenyhdistysten jäsenmäärän kasvattaminen</p>	<p><i>perustamiseen myös alueille, missä yhdistystä ei tällä hetkellä ole.</i></p> <p><i>Jäsenyhdistysten rooli selkeytetään SOTE-uudistuksen voimaan astuessa.</i></p>
<p>Itsemääräämisoikeuden ja osallisuuden toteutuminen Autismin kirjon henkilöiden perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat YK:n vammaisoikeuksien sopimuksen mukaisesti. Kirjon henkilöiden mahdollisuus vaikuttaa omaan elämään ja saada oma ääni kuuluville vahvistuu.</p>	<p><i>Liitto tukee YK:n vammaisoikeuksien sopimuksen jalkautusta kaikessa toiminnassaan mm. kouluttamalla aiheesta. Liitto vaikuttaa aktiivisesti itsemääräämisoikeuslainsäädännön uudistamiseen.</i></p> <p><i>Projektien kautta tuotetaan tietoa ja kehitetään uusia toimintatapoja, jotka tukevat autismin kirjon henkilöiden selviytymistä mahdollisimman itsenäisesti.</i></p>
<p>Diagnoosimuutos tutuksi Diagnoosimuutosta koskeva tieto ja materiaali on saatu leviämään tehokkaasti sekä kirjon henkilöiden, heidän omaistensa että palvelujärjestelmässä toimivien keskuuteen.</p>	<p><i>Liitto jakaa diagnoosimuutoksesta tietoa mm. uudistetun materiaalin sekä koulutuksen avulla. Liitto kehittää ammattilais- ja vertaisverkostojen yhteistyötä sekä tiedon ja hyvien käytänteiden jakamista.</i></p> <p><i>Liitto varmistaa sen, että kokemuskouluttajia koulutetaan ja heidän asiantuntemustaan viedään sosiaali- ja terveyspalveluihin, oppilaitoksiin sekä muille tahoille.</i></p>
<p>Osallisuus yhteiskuntaan vahvistuu Kirjon henkilöillä on mahdollisuus hyvään, omannäköiseen elämään autismin kirjon haasteista huolimatta.</p>	<p><i>Liitto jatkaa järjestölähtöisen auttamisen kehittämistä jäsenyhdistyksissä. Liitto edistää toimintaympäristöjen kehittämistä siten, että osallistuminen on mahdollista esimerkiksi projekteissa tuotettuja materiaaleja hyödyntäen.</i></p>
<p>Tiedonsaannin esteettömyys</p>	<p><i>Edistetään tiedonjakamisen eri välineiden käyttöönottoa ja saatavuutta (tulkkaukspalvelut, kommunikaatiovälineet, AAC-menetelmät, selkokielineen materiaali ja muut välineet). Haetaan yhteistyötahoja tämän tavoitteen edistämiseen.</i></p>

Autismi- ja Aspergerliitto tekee entistä enemmän yhteistyötä samankaltaisia asioita edistävien toimijoiden kanssa. Yhteistyössä vältytään päällekkäisiltä toiminnoilta ja saavutetaan laaja-alainen tuki jäsenistölle.

Autismi- ja Aspergerliitto ry